

EN HYPERAKTIV DIAGNOSE

DE TIDER ER FORBI, HVOR ADHD STOD FOR ALLE DRENGE HAR DET. OGSÅ PIGER/KVINDER OG VOKSNE MÆND, SÅGAR DØDE SOM NIELS BOHR OG EINSTEIN, ER NU INDLEMMET I DIAGNOSE FÆLLESSKABET.

AF BENNY LIHME

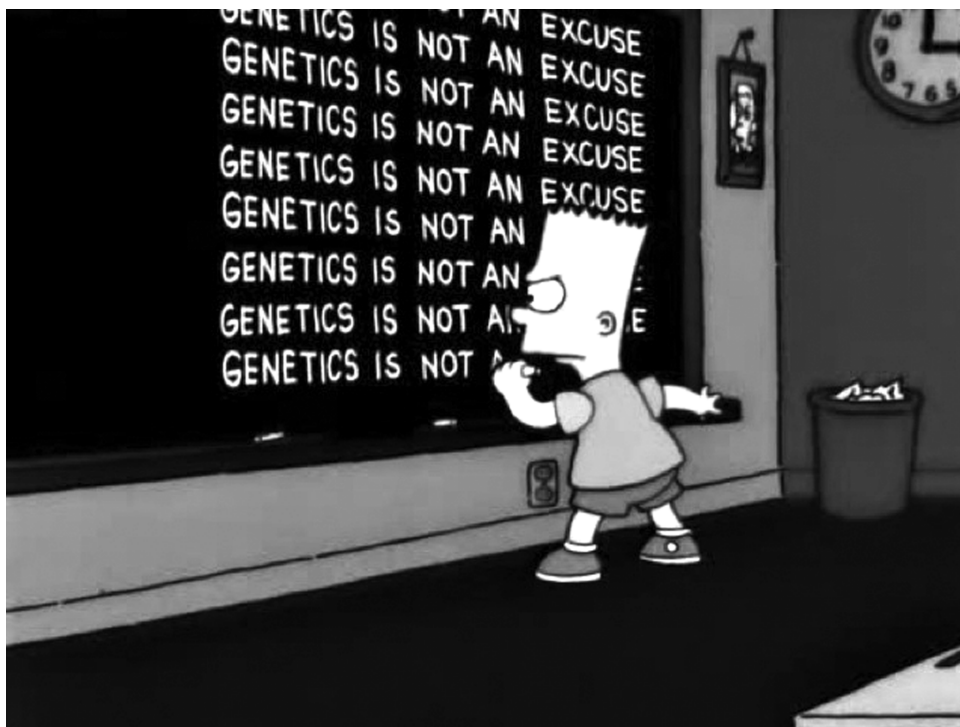
Måske, skriver Bandidos morderen i selvbiografien, skyldes "min ADHD", at jeg aldrig har kunnet hvile ordentligt, når jeg følte mig uretfærdig behandlet.

At få denne viden fra lægerne, sammen med ADHD medicinen, har været rart for bombedræberen Lennart Elkjær, som i 2003 sprang rockervennen Mickey Borgfjord i stumper og stykker. Også for en rocker er lægen en autoritet, i hvert fald når diagnosen er den værdige ADHD og ikke den uværdige psykopati. En rocker vil næppe tale pænt om lægerne og om "min psykopati", som var det en god ven. Det var således en triumferende Hells Angels leder, Jørn Jønke Nielsen, der for et par år siden fik en mentalundersøgelses og Rettens ord for, at han ikke er psykopat.

Eksperter vurderer, at mindst 25% af de danske fængslede har ADHD. Et surrealistisk perspektiv tegner sig, hvor Lille A fra Blågårds banden, Jønke fra HA og Elkjær fra Bandidos bliver brødre i hjernernes og synapsernes kiksede verden og udstyret med samme bogstav kombination. Måske ser vi i fremtiden, at bandemedlemmer som skyder på hinanden i arbejdstiden mødes i deres support gruppe i ADHD-foreningen i fritiden, mens de guffer Ritalin?

Om Lennart Elkjær er medlem af ADHD-foreningen er ikke til at vide. Men med den i ryggen kan han med god grund tale om "min ADHD", som var det en gave til ham fra lægerne. Hans helt egen "ting" fra fødsel til grav, da ADHD ifølge foreningen er både medfødt og livslang. Hvis ikke rockeren er medlem, bør han blive det. Sygdommen er nemlig, udover at være usynlig, også arvelig, så det ville være rettidig omhu, hvis denne fader til fire meldte hele familien ind, så i det mindste næste generation kunne drage fordel af foreningens tilbud om, at børnene i forbindelse med arrestation og/eller afhøring kan få en ADHD-kyndig som bisidder. Og i den rolle forklare ordensmagtens repræsentanter, at de her sidder med en medfødt hjernesygdom og ikke et ondsindet eller dårligt opdraget ungt individ (jvfr. foreningens folder "På kant med loven – med ADHD. Gode råd om håndtering af mennesker med ADHD i forbindelse med arrestation og/eller afhøring").

En egentlig straffrihed kan foreningen ikke love på trods af psykisk sygdom på gerningstidspunktet. Men et bud på det amerikanske "blame game", analyseret af neurologen Elliot Valenstein i bogen "Blaming the Brain", er folderen dog udtryk for. Selv

Bart Simpson – meget mere ADHD end Emil fra Lønneberg

står jeg her på Bart Simpsons lærers side, når denne i en episode af The Simpsons har sat Bart til at skrive 100 gange på tavlen: "Genetics is not an excuse".

Mens den ærkedanske drabsmand Lennart Elkjær, omend sent i livet, fik sin ADHD diagnose, forblev en anden drabsmand, Ferhat Kilic, uden diagnose frem til den skæbnesvangre aften i 2003 på Nørrebro i København, hvor han ophedet af hash sammen med en fætter, dræbte en ung italiensk turist (efter dom og udvisning til Tyrkiet blev Ferhat Kilic i 2009 selv dræbt af fætteren).

Når man kan undre sig over, hvordan ADHD diagnosen har kunnet gå Ferhat forbi, skyldes det de to journalister Jesper Dehn Møller og Aydin Soei's bog "Skyld. Historien bag mordet på Antonio Curra". Det lykkedes for journalisterne, at få drabsmandens forældres fortrolighed og dermed en chokerende akt indsigt hos de sociale myndigheder. Forældre, pædagoger, lærere og sociale myndigheder tegner i bogen et éntydigt billede af en ekstremt ukoncentreret tumler-fumler dreng: en lille spinkel Ferhat som kom til at smadre fjernbetjeningen til videoen, tallerkener osv i familiens hjem. Når moren tog ham med i Enghaveparken gik han amok i gynger, vipper, træer og klatrestativer. Han havde mere end svært ved at opholde sig det samme sted i mere end nogle få minutter ad gangen, fik andre børn til at græde og deres forældre til at beklage sig, forsøgte at sætte ild til biblioteket mm. I en skala som fik den tids DAMP- model, Emil fra Lønneberg, til at blegne ved en sammenligning. Alligevel skulle der år og adskillige skoleskift til, før Ferhat kom i en specialklasse, hvor de fleste af eleverne havde enten en DAMP- eller autisme diagnose. Det passede imidlertid Ferhat godt, at han var uden diagnose – han ville ikke have, at vennerne, nu i Tingbjerg, troede, at han var ligesom "DAMP-børnene fra taber-klassen".

De magtesløse forældre, en afmagt som gav sig udtryk i faderens voldsomme korporlige afstraffelse af sønnen og et genopdragelsesophold i Tyrkiet, så dog gerne, at deres utæmmelige dreng for længst var blevet udredt. De to journalisters bog går virkelig bag mordet på Antonio Curra. Og det de finder, er et overvældende svigt fra de sociale myndigheders side. Mange professionelle havde gennem flere år haft kendskab til drengen og den uholdbare situation i familien uden at gribe kvalificeret ind. Hvorfor fik den dansk-tyrkiske dreng ikke DAMP-diagnosen, her hvor der var gang i det akronym inden ADHD

kom til, når så mange andre fik diagnosen for mindre? Hvorfor blev de tyrkiske fætre ikke lukket ind i det "gode" diagnose selskab med deres defekte hjerner?

Svaret er det ubehagelige, at fætrene end ikke blev opfattet som børn med en negativ social arv men udelukkende som børn med en forkert kulturel baggrund.

De var "tyrkere" med en importeret mellemøstlig aggressions kultur, som de nu forvaltede udi det danske. Eller som en autoriseret psykolog, Nicolai Sennels, nogle år senere skar det ud i pap og fik en rosende anmeldelse i psykologernes eget fagblad for det: unge som de to fætre var i deres essens "kriminelle muslimer", jvfr. titlen på Sennels' bog, "Blandt kriminelle muslimer". Nogle sådanne gik han som psykolog blandt på den sikrede institution Sønderbro, hvor også Kilic fætrene var anbragt på et tidspunkt. Og hvor psykologen ikke fandt psykisk afvigende unge overhovedet. De unge på den lukkede sociale institution var pga deres forældres muslimske baggrund berøvet retten til den diagnose, som ellers bredte sig med eksplosionsagtig fart.

ADHD-foreningen er en central aktør i spredningen af ADHD-diagnosen. Ikke en støvet patientforening, men en moderne lobby virksomhed med direktion/ direktør, organisations- og udviklingskonsulenter, strategi- og kommunikationsrådgiver, rejsehold som uddeler pille-brochurer fra et medicinalfirma til skolebørn osv. Et stort blad som udkommer seks gange om året og en kreds af kendte, der fungerer som ambassadører, når den politiske dagsorden og debatten om ADHD i medierne skal påvirkes.

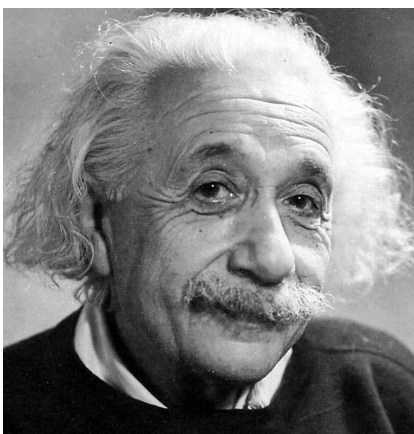
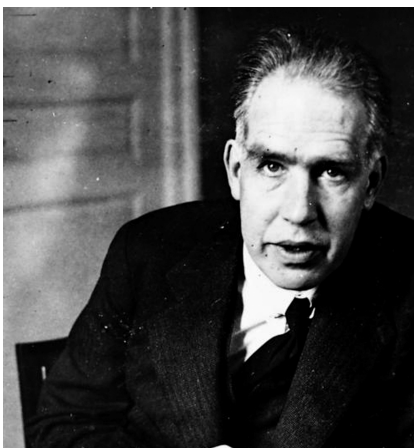
Et besøg på foreningens hjemmeside og gennemgang af et par årgange af foreningens blad tegner et pænt og rent hvidt univers. Man ser forgæves efter de "indvandrerdrænge", som med deres uro plager vore skoler. Det er tilsyneladende etnicitet og ikke ADHD, som er de brune børns essens. Nå ja, også internt hvidt & dansk er der forskelle på antal diagnosticerede landet over. En rapport fra Sundhedsstyrelsen har således vist, at der diagnosticeres tre gange så mange ADHD i Syddanmark som i Nordjylland. Det er tilsyneladende svært at lokke psykiatere til Nordjylland...

I 2003 fandt den norske psykiater Finn Skårderud det slående, hvor mange der går rundt og ønsker sig diagnoser, som synes at gi' legitimering og værdighed. Ifølge Skårderud skaber diagnosen tryghed og giver individet tilhørighed og en ramme rundt om de subjektive historier. I ADHD-foreningen er der sørget for, at de diagnosticerede kan komme på ADHD-sommerlejre sammen med forældrene, de kan købe smykker fra foreningens netbutik med et vis-hvem-du-er ADHD-logo osv. På en naturlig måde træder ADHD'erne frem blandt andre grupper af akronymiserede som OCD'ere, FCK'ere og AK81'ere.

De anti-psykiatriske 70'eres negative syn på de stigmatiserende er blevet afløst af en modsat trend. Stigningen i antallet af diagnosticerede har været så stor, at en implosion er opstået. Som når en el-pære springer med et puf indefra, har den diagnostiske udvidelse skabt en rettigheds agenda, hvor folk kæmper for deres ret til en diagnose.

I en sådan identitetspolitisk udvikling, diagnosen som identitet, er det ikke et problem at få ADHD, når bare der er mange, der får det. Medie kendissen Sebastian Klein, én af ADHD-foreningens ambassadører, reklamerer for diagnosen ved at henvise til, at også Einstein og Niels Bohr havde ADHD. Og så kan det vel ikke være så slemt, at ens eget barn også har det, siger ambassadøren på foreningens hjemmeside.

I den amerikanske tv-serie om mafia familien The Sopranos er der selvfølgelig også en ADHD-scene. Ægteparret Soprano er indkaldt til samtale på 13-årige Anthonys skole, hvor de konfronteres med alliancen lærer-skolepsykolog, som diskner op med diagnosen til Anthony. Det er svært for far Tony at fatte, at hans søn skulle være syg, et tilfælde. Han forsøger forgæves at få psykologen, ham med definitionsmagten, til at redegøre for, hvad det er, der er årsag til sønnens uro i klasseværelset. Kan knægten ikke indordne sig under reglerne, skal han selvfølgelig mærke konsekvenserne. Men det er uhørt at bruge uigennemskuelig symbolmagt og diagnose til en pubertets

knægt, som selvfølgelig er urolig og keder sig i timerne, får stiv pik hvert tiende minut osv.

Ved middagsbordet kan familien Soprano i flere generationer nok så meget gøre gældende, at "boys are boys". Det der tæller i den private skoles orden er, at Anthony er blevet scoret som havende seks ud af ni symptomer....

Vor tids børn er de første som vokser op med psykiatrien og den konstante mulighed for at få en psykiatrisk diagnose, der er forbundet med medicinering af hjernen på samme måde som dagen er forbundet med natten. Tærsklen for definition af psykisk sygdom er sænket drastisk med et uhyggeligt stort antal syge som resultat og ikke mindst ADHD-barnet som et barn lænket til sin psykiatriske skygge. Den anerkendte psykiatri historiker Edward Shorter fremstiller i "Psykiatriens historie" Mark Twains figur Tom Sawyer som et offer for en uvidenskabelig "skolelærerpsykiatri", en "de daglige plagers psykiatri", som er kørt af det naturvidenskabelige spor i "et krydsfelt af folkelige værdier, korporationskultur og en udsigtsløs sump af videnskabelig diagnosticering". For Shorter er det et forfald, at et barn, uden baggrund i blodprøver, scanning, røntgen osv., kan klassificeres på grundlag af symptomer alene fremfor årsager, som idealet er i den øvrige lægevidenskab.

I Danmark har bogaktuelle Peter Gøtzsche, professor og leder af The Nordic Cochrane Centre, en hård kritik af de (u)videnskabelige standarder omkring ADHD. I "Dødelig medicin og organiseret kriminalitet", skriver han om ADHD-foreningens informationsbus, da den besøgte skoler og uddelte foldere skrevet af et medicinalfirma, at "Det er grotesk" (i folderen oplyses børnene om, at de måske har ADHD og at dette kan behandles med piller).

Nogle psykiatere siger ikke, at dette barn har ADHD men benytter i stedet fraseringen, at barnet lever op til eller opfylder kriterierne for at få diagnosen.

Altså den klassiske skelnen mellem repræsentation (diagnose) og ting (sygdom), som vi bedst kender fra restaurantbesøg, når der er et misforhold mellem det, der står på spisekortet og det, der kommer ind på tallerkenen.

Hvad ADHD-diagnosen angår har man forset sig på det psykiatriske spisekort på bekostning af det konkrete individ i et sygdomslandskab, hvor en medicinsk bevidsthed og handle parathed hærger på den abstrakte klassifikations præmisser. Som den franske forfatter Michel Houellebecq kultur kritisk har givet udtryk for i en anden sammenhæng: vi lever i en tid hvor kortet har sat sig over landskabet.

Rockeren har papir på, at han har det. Bohr og Einstein havde det ifølge ADHD-foreningen. Tyrkeren Ferhat Kilic havde det, men kunne ikke få papir på det, fordi han var tyrker.